

Naziv:

NA TEMELJIMA KORUPCIJE - Kako su investitori zarobili državu

Autor:

Dejan Milovac, Direktor Programa za održivi razvoj i javne kampanje

Asistent:

Ines Mrdović, Programski asistent za održivi razvoj

Štampa:

“Lider” - 069 016 054

Tiraž:

500 primjeraka

Kontakt:

Mreža za afirmaciju nevladinog sektora - MANS
Dalmatinska 188, Podgorica, Crna Gora
Tel/fax +382.20.266.326, 266.327, 266.328
mans@t-com.me, www.mans.co.me

NA TEMELJIMA KORUPCIJE

Kako su investitori zarobili državu

Podgorica, 2009/2010

SADRŽAJ

1. Uvod	7
2. Kriminal u urbanizmu - Studija slučaja Zavala	8
2.1. Ključni akteri	9
2.2. Priprema terena za ruskog partnera	10
2.3. Otkrivanje afere i veze između crnogorsko-ruskog tandema	12
2.4. Interesna mreža kompanija i pojedinaca	16
2.4.1. „Ruski“ dio mreže	17
2.4.2. „Državni“ dio mreže	17
2.4.3. Otac i sin	18
2.5. Krivična prijava	19
2.6. Reakcija Miraksa	20
2.7. Reakcija Svetozara Marovića	22
2.8. Reakcija institucija	23
2.8.1. Skupština	23
2.8.2. Vlada	23
2.8.3. Resorno ministarstvo	23
2.8.4. Tužilaštvo	24
3. Nemoć države - Studija slučaja Lipci	26
3.1. Devastacija lokacije Lipci	27
3.2. Hapšenje i suđenje	28
3.3. Hronologija dešavanja u slučaju Lipci	30
4. Država u službi uzurpatora - Studija slučaja Ada Bojana	32
4.1. Devastacija Bojane	33
4.2. Krivične prijave protiv odgovornih državnih službenika	37
5. Galerija	40

1. UVOD

Ova publikacija pokazuje da su investitori u sprezi sa donosiocima odluka zarobili državne institucije, što je dovelo do uništavanja najvrijednijih lokacija na crnogorskoj obali. Niz studija slučajeva dokumentuje kako su nakon snažnog pritiska javnosti zaustavljeni neki nezakoniti poslovi, dok posljedice nelegalne gradnje nisu sanirane, niti su ključni akteri snosili odgovornost.

Prva studija obrađuje kontraverzni slučaj izgradnje objekata na poluostrvu Zavala i pokazuje da će nadležne institucije uložiti više napora da sakriju činjenice nego da državu zaštite od kriminala, kada su akteri nezakonitih poslova povezani sa uticajnim pojedincima iz političkih struktura. Studija dokumentuje uključenost aktuelnog potpredsjednika Vlade, Svetozara Marovića u nezakonitu izgradnju turističkog kompleksa i otkriva kompleksnu mrežu povezanih lica i kompanija koja je mogla biti iskorištena kako za eliminisanje konkurencije i stvaranje građevinskog kartela, tako i za vršenje pritiska na institucije da tolerišu kršenje zakona. Pritisak koji je MANS nakon otkrivanja ovog slučaja izvršio na institucije sistema je doveo do usvajanja novog zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, izmjena Krivičnog zakonika i definisanja nelegalne gradnje kao krivičnog djela. Zvanična istraga traje već dvije godine, ali niko od aktera još uvijek nije snosio odgovornost.

Slučaj „Lipci“ koji je predstavljen u drugoj studiji ukazuje da država nije sposobna ni voljna da zaštiti svjetsku kulturnu baštinu na teritoriji Crne Gore od devastacije profitom motivisanih tajkuna. Višemjesečna suspenzija zakona od strane gotovo svih nadležnih institucija je okončana sudskim procesom u kome su pored investitora, umjesto odgovornih ljudi u nadležnim ministarstvima, procesuirani samo niži službenici.

Treća studija slučaja se bavi devastacijom ušća rijeke Bojane, prirodnog rezervata, kao primjerom nadmoći nelegalnih graditelja nad državnim aparatom koji i sam aktivno učestvuje u kršenju zakona i propisa. Nadležne institucije su ćutke posmatrale kako se uništava jedan od najljepših djelova obale i otima državna svojina, sve dok MANS nije pokrenuo ovo pitanje. Kao odgovor na snažan pritisak javnog mnjenja, porušeno je nekoliko objekata, dok krivične prijave protiv odgovornih za devastaciju Ade Bojane i dalje skupljaju prašinu u ladicama državnih tužilaca.

Primjeri dati u ovoj publikaciji nedvosmisleno potvrđuju da nema političke volje za borbu protiv nelegalne gradnje, dok je korupcija na najvišim nivoima ključna prepreka za održivi razvoj Crne Gore i uspostavljanje vladavine prava.

Izradu ove publikacije je podržala Ministarstvo inostranih poslova Republike Njemačke preko Ambasade u Podgorici.

Mišljenja iznijeta u ovoj publikaciji predstavljaju isključivo stavove MANS-a i ne moraju se obavezno poklapati sa stavovima donatora.